

Veiledningsoppgaver

Oppgave 1.

Vi ser på matrisene

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 2 & 1 & 4 \\ -1 & 1 & 1 \end{pmatrix}, \quad B = \begin{pmatrix} 0 & 1 & 2 \\ 1 & 0 & -1 \\ 1 & 2 & 4 \end{pmatrix}, \quad C = \begin{pmatrix} 3 & 4 \\ 1 & -2 \\ 7 & 1 \end{pmatrix}$$

Regn ut følgende uttrykk, dersom det er mulig:

a) $A + B$	b) $2A - 3B$	c) $A - C$	d) AB	e) BC	f) ABC
g) AC	h) A^2	i) BA	j) CB	k) C^2	l) $C^T A$

Oppgave 2.

Finn A^{-1} , dersom det er mulig:

a) $A = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 1 \end{pmatrix}$	b) $A = \begin{pmatrix} 7 & -1 \\ 4 & 2 \end{pmatrix}$	c) $A = \begin{pmatrix} 3 & -1 \\ 6 & -2 \end{pmatrix}$
d) $A = \begin{pmatrix} 2 & 1 & 4 \\ 0 & 1 & 2 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$	e) $A = \begin{pmatrix} 2 & 1 & 1 \\ 1 & 2 & 1 \\ 1 & 1 & 2 \end{pmatrix}$	f) $A = \begin{pmatrix} 7 & 1 & 4 \\ -2 & 1 & -2 \\ 3 & 3 & 0 \end{pmatrix}$

Oppgave 3.

Bestem de verdiene av a som er slik at den inverse matrisen til A eksisterer, og regn ut A^{-1} i disse tilfellene:

a) $A = \begin{pmatrix} 1 & a \\ a & 1 \end{pmatrix}$	b) $A = \begin{pmatrix} 3 & 1 & a \\ 0 & a & 1 \\ 0 & 0 & 2 \end{pmatrix}$	c) $A = \begin{pmatrix} 1 & 1 & a \\ 1 & 3 & 1 \\ a & 1 & 1 \end{pmatrix}$

Oppgave 4.

Vi ser på det lineære systemet $A\mathbf{x} = \mathbf{b}$ med

$$A = \begin{pmatrix} t & 0 & 1 \\ 0 & t & 0 \\ 1 & 0 & t \end{pmatrix}, \quad \mathbf{x} = \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix}, \quad \mathbf{b} = \begin{pmatrix} t \\ 0 \\ t \end{pmatrix}$$

- Løs systemet når $t = 2$.
- Avgjør hvor mange løsninger systemet har for ulike verdier av t .
- Finn den inverse matrisen A^{-1} når den eksisterer, og bruk dette til å løse systemet i disse tilfellene.

Oppgave 5.

Skriv uttrykkene enklest mulig:

- a) $(A + B)^2$ b) $(A^T A)^T$ c) $A(3B - C) + (A - 2B)C + 2B(C + 2A)$
d) $A^{-1}(BA)$ e) $(BAB^{-1})^2 \cdot B^2$ f) $(A - B)(C - A) + (C - B)(A - C) + (C - A)^2$

Oppgave 6.

Anta at A og B er 3×3 -matriser med $|A| = 2$ og $|B| = -5$. Regn ut:

- a) $\det(AB)$ b) $\det(3A)$ c) $\det(-2B^T)$ d) $\det(2A^{-1}B)$

Oppgave 7.

Oppgaver fra læreboken: 6.5.1, 6.5.4 - 6.5.6, 6.6.1 - 6.6.6

Oppgaver fra oppgaveboken: 9.23, 9.25

Svar på veiledningsoppgaver

Oppgave 1.

- a) $\begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 3 & 1 & 3 \\ 0 & 3 & 5 \end{pmatrix}$ b) $\begin{pmatrix} 2 & -1 & -4 \\ 1 & 2 & 11 \\ -5 & -4 & -10 \end{pmatrix}$ c) ikke definert   d) $\begin{pmatrix} 2 & 3 & 5 \\ 5 & 10 & 19 \\ 2 & 1 & 1 \end{pmatrix}$
e) $\begin{pmatrix} 15 & 0 \\ -4 & 3 \\ 33 & 4 \end{pmatrix}$ f) $\begin{pmatrix} 44 & 7 \\ 158 & 19 \\ 14 & 7 \end{pmatrix}$ g) $\begin{pmatrix} 11 & 3 \\ 35 & 10 \\ 5 & -5 \end{pmatrix}$ h) $\begin{pmatrix} 2 & 3 & 6 \\ 0 & 7 & 10 \\ 0 & 1 & 4 \end{pmatrix}$
i) $\begin{pmatrix} 0 & 3 & 6 \\ 2 & 0 & 0 \\ 1 & 7 & 13 \end{pmatrix}$ j) ikke definert   k) ikke definert   l) $\begin{pmatrix} -2 & 11 & 14 \\ -1 & 3 & -3 \end{pmatrix}$

Oppgave 2.

- a) $A^{-1} = \frac{1}{3} \begin{pmatrix} -1 & 2 \\ 2 & -1 \end{pmatrix}$ b) $A^{-1} = \frac{1}{18} \begin{pmatrix} 2 & 1 \\ -4 & 7 \end{pmatrix}$ c) A^{-1} ikke definert
d) $A^{-1} = \frac{1}{2} \begin{pmatrix} 1 & -1 & -2 \\ 0 & 2 & -4 \\ 0 & 0 & 2 \end{pmatrix}$ e) $A^{-1} = \frac{1}{4} \begin{pmatrix} 3 & -1 & -1 \\ -1 & 3 & -1 \\ -1 & -1 & 3 \end{pmatrix}$ f) A^{-1} ikke definert

Oppgave 3.

- a) $A^{-1} = \frac{1}{1-a^2} \begin{pmatrix} 1 & -a \\ -a & 1 \end{pmatrix}$ for $a \neq -1, 1$ b) $A^{-1} = \frac{1}{6a} \begin{pmatrix} 2a & -2 & 1-a^2 \\ 0 & 6 & -3 \\ 0 & 0 & 3a \end{pmatrix}$ for $a \neq 0$
c) $A^{-1} = \frac{1}{(1-a)(1+3a)} \begin{pmatrix} 2 & a-1 & 1-3a \\ a-1 & 1-a^2 & a-1 \\ 1-3a & a-1 & 2 \end{pmatrix}$ for $a \neq -1/3, 1$

Oppgave 4.

a) $(x,y,z) = (2/3,0,2/3)$

b) Uendelig mange løsninger for $t = 0$ og $t = 1$, ingen løsninger for $t = -1$, og én løsning for $t \neq -1,0,1$

c) $A^{-1} = \frac{1}{t(t^2-1)} \begin{pmatrix} t^2 & 0 & -t \\ 0 & t^2-1 & 0 \\ -t & 0 & t^2 \end{pmatrix}$ for $t \neq -1,0,1$, løsningene er $(x,y,z) = \left(\frac{t}{t+1}, 0, \frac{t}{t+1}\right)$ for $t \neq -1,0,1$

Oppgave 5.

a) $A^2 + AB + BA + B^2$

b) $A^T A$

c) $3AB+4BA$

d) $A^{-1}BA$

e) BA^2B

f) 0

Oppgave 6.

a) -10

b) 54

c) 40

d) -20

Oppgave 7.

Fullstendig løsning finnes i oppgaveboken [O].